

Rybník, strýčku, proč je slaný?

Než se starý muž posadil do ošoupaného ušáku, s ladností salónního kouzelníka přesunul jehlu na gramofonovou desku. Místností se rozlila jemná hudba a dívka moc dobře věděla, že vyprávění může začít.

„Bude mít tahle pohádka aspoň draka?“

Starý muž se poškrábal na zarostlé bradě v předstíraném zamyšlení. „A měla by mít?“

„Já nevím. Ta minulá neměla ani princeznu a půl království...“ Dívka se zatvářila zklamaně, což si vysloužilo upřímný smích od jejího strýčka. Když usoudil, že jej uražený pohled jeho jediné posluchačky probodával dostatečně dlouho, zabafal z dýmky, která mu visela v koutku úst, a zamyslel se.

„Mám pro tebe pohádku. Tahle se ale skutečně stala.“

„To říkáš vždycky!“

„Protože v každém příběhu je zrnko pravdy,“ starý muž se odmlčel, snad aby navodil u svého skromného obecnstva větší napětí a zvědavost. „Tak tedy... Proč je moře slané?“

Dívka si rozzlobeně plácla do kolen. I když to nebylo pravé rozhořčení, pro dítě bylo tohle zkoušení smrtelnou urážkou.

„Tuhle už jsi mi povídal! Začalo to u dvou bratrů na malé vesnici...“

„Ty jsi ale světzalá!“ spráskl strýček se smíchem teatrálně ruce. „Tohle ale nebylo moře, nýbrž prachobyčejný rybník.“ To u dívky vyvolalo další vlnu nespokojenosti.

„Ale rybníky nejsou slané,“ téměř vykřikla dívka, „žijí v nich kapři a sumci a štiky... Ti nemůžou plavat ve slané vodě!“ Zkusila se zamyslet proč, ale to bylo nad její vědomosti. „Rybníky prostě slané nejsou!“ prohlásila nakonec.

„A tenhle přece byl. Povídal mi to jeden chlapík, jak on se jenom jmenoval... Potkal jsem ho dávno, když jsem ještě jezdil s cirkusem... Cirkus. To ti bylo panečku tak úžasné místo. Měli jsme tam takového zvláštního kocoura-“

„Strýčku...“

„Ale o tom ti řeknu třeba zítra. Dnes tedy rybník. Opravdu ale nechceš slyšet spíše o mém zvláštním příteli? Taky to býval kouzelník. Vždycky měl s sebou takovou divnou modrou-“

„Strýčku! Ten rybník.“

Starý muž se zasmál a opřel se pohodlněji v křesle. Potáhl z dýmky a vydechl obláček dýmu. Děvče netrpělivě poposedlo blíž v očekávání nové pohádky. Starý muž se usmál, na okamžik zavřel oči, jako kdyby pátral v paměti po dávno zapomenuté vzpomínce, a jal se vyprávět.

**

Občas se zdá, že člověk, který dával městům a vesnicím jména, neměl básnické střevo. Vezměte si takový Mokřý vrch. Pod tím názvem se schovávala vesnice v horách postavená kolem velkého rybníku. Pravda, je to úderné a k věci bez zbytečných kudrlinek. A takoví byli i místní. Každý přímočarý problém měl i přímočaré řešení. Proto se nepozastavovali ani nad tím, že v tom rybníku žil vodník. Nikdo netušil, jak dlouho si hashrman na tu vodní plochu dělal nárok. Dokonce ani ty nejstarší báby si

nedokázaly vybavit, kdy se tam ten podivný mužík nastěhoval. Byl prostě součástí Mokrého vrchu a lidem to připadalo normální.

A tak žili místní a vodník vedle sebe. Lidé se mu vyhýbali, ostatně jako všemu, co je jiné a čemu nerozumí. Tedy alespoň do chvíle, než se do vesnice přistěhoval učený muž. On to býval profesor na nějaké významné zahraniční univerzitě a do Mokrého vrchu přijel zkoumat minerální prameny. Abyste tomu rozuměli, ty hory byly tenkrát protkané sítí jeskyň, průsmyků, skalisk a lomů. A v těch jeskyních občas vyvěraly blahodárné prameny. Nechutnají sice zrovna dobře, zato vám dodají sílu a ducha. Právě tohle sem tehle profesor přišel zkoumat, protože každý profesor rád zkoumá svět kolem sebe. Kde na to ale vzít peníze. Profesor si byl docela jist, že pod tím rybníkem najde zázračný lék, v cestě mu ale stál vodník. Profesor byl študovanej člověk, proto ho nesmírně popuzovala pouhá existence nevysvětlitelného pohanského úkazu, jako byl vodní muž. A ten rybník mu ležel v žaludku nejvíce. Jednoho dne přišel za radním se svým výzkumem.

„Pokud tu pod tím rybníkem opravdu jsou minerální prameny, z celé téhle vesnice by mohlo být lázeňské město, které by léčilo ty nejbohatší hosty z celého světa!“

Měl štěstí, protože pan radní byl lidově řečeno kolenovrt a držgrešle a třebaže jeho číslym pramálo rozuměl, udělala na něj dojem. I tak se stalo, že vodníkovi už najednou nikdo neřekl pane. A když se přišel na podzim přihlásit o svůj pravidelný desátek z výlovu, rybáři ho hnali na sto honů a ještě se mu vysmáli, že s takovými jako on se nesmlouvá. To vodníka patřičně namíchlo a u starosty se dožadoval rozsouzení tohoto sporu a navrácení toho, co mu po právu náleželo.

V té době přišel do vesnice i můj starý přítel, který mi tento příběh vyprávěl. No, přišel. On se tam vlastně zjevil. Dokonce i tu modrou budku si s sebou přitáhl, a že to muselo dát práci tahat se s takovou věcí až do hor. Sám povídal, že ho tam táhlo něco jiného a o sporu vůbec neměl ponětí. A tak se stalo, že se ocitl uprostřed tohoto konfliktu. Místní se na něj dívali jako na cizince, zatímco vodník jej zahrnul takovým respektem, jako kdyby to byl velkomožný pán, či ambasador.

„Tady Doktor,“ povídá, „nás rozsoudí. Nikdo jiný po této zemi nekráčet tak dlouho jako on.“

I když Doktor nevypadal na první pohled jako stařík, tak měl ten hastrman pravdu. Kdybyste viděli jeho oči, taky byste nepochybovali. Oči jsou totiž oknem do duše a ta Doktorova byla stará. A viděli to i profesor a radní. Ono se může zdát, že k tomu soudcování přišel Doktor jako slepý k houslím, ale musel v tom mít praxi, protože jeho rozsudek byl dokonce zaznamenán v místní kronice jistým Malinou z čísla popisného pět. Naneštěstí ale Malina holdoval kořalce natolik, že za svého vedení v kronice nasekal tolik chyb a nesmyslů, až je čtení těch pokaňkaných stránek luštitelskou výzvou. Můžeme ale hádat, že zněl nějak takto:

„Pokud tam ten pramen opravdu je. Pokud tam opravdu je, jak se k němu dostanete? Budete potřebovat zdatného plavce. Někoho, kdo ideálně umí dýchat pod vodou. Někoho, kdo ten rybník vybudoval a žil v něm desítky, možná stovky let. Budete tím riskovat. Nejenom své živobytí a obživu, ale také domov jednoho z vás. I když je jiný, má právo zde žít. Pokud to opravdu děláte pro dobro ostatních, zahodte své rozdíly a pracujte spolu.“

Proslov to byl velkolepý, přesto na jeho konci vykřikli vodník i starosta zároveň: „Když ten rybník nebudu mít já, nebude ho mít nikdo!“

Můžete se ptát, jak mohu tvrdit, že se tento příběh opravdu stal. Inu, ten rybník tam stojí pořád, akorát bez vodníka. Voda v něm je slaná jako moře a lázeňské město nikde. Vodník ze svého podvodního domu odešel a vesničané se zázračný pramen pokusili najít sami. Opravdu ho našli tam,

kde vodník bydlíval. Pramen začal vyvěrat a slaná voda se smísila s tou v rybníce. Ke zklamání všech neléčila a všechny ryby v ní uhynuly. Tak už to chodí, kdo chce všechno, nemusí dostat vůbec nic.